

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutturulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması ve dağıtılması hakkındaki 5429 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları raporları (1/173)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1954, 6/1279

11 . IV . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutturulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması ve dağıtılması hakkındaki 5429 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 4 . IV . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

5429 sayılı Kanunla okul kitapları serbest basıma bırakılmış olduğundan Bakanlığımız her yıl müelliflerce yazılıp gönderilen ve çeşitli ihtisas dallarına ait olan çok sayıda ders kitaplarını tetkik etme mevkiindedir. Merkez Teşkilâtı Kanunumuza göre bu tetkiki yapacak olan Talim ve Terbiye Heyeti 6 üyesi ile işe yetişmek imkânına sahip bulunmadığı gibi ihtisasa bağlı çeşidi 150 ye çıkan ders kitapları sayısınca talim ve terbiye üyesi görevlendirmek de mümkün değildir. Teşkiâtımıza giren ilk ve ortaokullar, liseler, teknik okulları, ticaret liseleri, çeşitli dalları olan erkek sanat okul ve enstitüleriyle kız sanat okul ve enstitüleri, öğretmen okulları, köy enstitüleri gibi öğretim müesseselerinde birbirinden farklı dersler okutulduğu ve bu dersler sayısınca okul ders kitabına ihtiyaç bulunduğu, her dala ait ders kitabından da ekseriya Bakanlığa birkaç tane kitap gönderilmekte olduğu ve yüzlerce kitabın okullar açılmazdan önce birkaç ay içinde tetkikına zaruret bulunduğu göz önüne alınırsa hizmetin ifasının ancak tasarlanan şekilde kanuna bağlı olduğu kendiliğinden meydana çıkar.

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. 1/173

Karar No. 19

18 . V . 1951

Yüksek Başkanlığa

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığından havale edilen, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması ve dağıtılması hakkındaki 5429 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair olan Hükümet tasarısı üzerinde komisyonumuzca 16 . V . 1951 tarihli oturumda Bakanlık mümessillerinin de iştiraki ile müzakereler yapılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilâtı Kanununa göre okul ders kitaplarını tetkikle mükellef bulunan ve okul kitaplarının Millî Eğitim Bakanlığının inhisarında bulunduğu ve tek kitap esasının hâkim olduğu zamanlarda bu tetkiki yapmak inkânına sahip olan Talim ve Terbiye Kurulu, okul kitaplarının serbest basına bırakan 5429 sayılı Kanunun çıkması üzerine, bugün ihtisas çeşidinin 150 ye varması, çeşit öğrenim kurumlarında mahiyet itibariyle birbirinden farklı pek çok derslerin okutulmakta bulunması, her çeşit ders kitabından, tetkik edilmek üzere, Bakanlığa birkaç tane gelmekte olması, bir iki ay gibi kısa bir zaman içerisinde çeşit ihtisas dallarına ait çok sayıda ders kitabının tetkiki mecburiyeti karşısında kalınması ve nihayet 6 üyelik mahdut bir kadroya sahip olması dolayısıyla bu imkânı mutlak

olarak keybetmiş bulunmaktadır.

Bu gerçeğin yanında, ders kitabı tetkikinin külfetli olduğu kadar ihtisas isteyen bir iş olması ve mütehassıslarla yapılacak çok esaslı tetkiklerin memlekette yüksek kalitede ders kitaplarının meydana gelmesini sağlayacağı da göz önüne alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edilecek esaslar dâhilide ve ücret karşılığında mütehassıslara ders kitapları tetkik ettirmeyi tazammun eden bu kanun tasarısının kabulüne ittifakla karar verildi

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.
Millî Eğitim Komisyonu

Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü
Edirne	Rize
A. Cemal Köprülü	A. Margil
Ankara	Burdur
Ö. Biçen	M. Özbek
Çankırı	Denizli
K. Arar	F. Başaran
Kars	V. M. Kocatürk
Tezer Taşkıran	Konya
İmzada bulunamadı	Ö. R. Doğrul
Kütahya	Trabzon
R. Koçak	M. R. Tarakçıoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/173
Karar No. 95

6 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutturulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması ve dağıtılması hakkındaki 5429 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 11 . IV . 1951 tarihli ve 6/1279 sayılı tezkeresiyle sunulan Kanun tasarısı, Millî Eğitim Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale olunmakla, Maliye ve Millî Eğitim Bakanlıkları temsilcileri hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

5429 sayılı Kanunla okul kitapları 1949 yılında serbest basıma bırakılmış bulunduğundan her yıl müelliflerce yazılıp gönderilen ve çeşitli ihtisas dallarına ait bulunan çok sayıda ders kitaplarını tetkik etme mevkiinde olan Millî Eğitim Bakanlığı, Teşkilât Kanununa göre bu tetkiki yapacak olan Talim ve Terbiye Heyetinin altı üyesi ile işe yetişmek imkânına sahip bulunmadığı ve ihtisasa bağlı çeşidi 150'ye varan ders kitapları sayısınca mezkûr Heyet üyelerini de görevlendirmek mümkün olamadığı ve her dala ait ders kitabından da ekseriya birkaç tane kitap gönderilmekte olduğu ve bu suretle yüzlerce kitabın okullar açılmadan önce birkaç ay içinde tetkikine zaruret bulunduğu cihetle hizmetin ifasını mümkün kılabilmek için Bakanlık lüzum gördüğü takdirde bu kitapları mütehassıslara veya mütehassıslardan kuracağı komisyonlara tetkik ettirebilmek ve bu hizmet mukabili verilecek ücretin Bakanlıkça çıkarılacak bir Yönetmelikle sağlanmasını temin maksadiyle tasarının hazırlanmış olduğu bildirilmektedir.

Millî Eğitim Komisyonu Hükümet gerekçesinde yazılı sebepleri yerinde görerek tasarıyı aynen kabul etmiştir.

Komisyonumuzca yapılan görüşmelerden ve Bakanlıklar temsilcilerinin verdikleri izahat dinlendikten sonra mevzuun 5429 sayılı Kanuna

bir madde eklenmesiyle alâkadar olmaktan ziyade, Talim ve Terbiye Heyetinin vazifelerine taallük ettiği nazarı dikkate alınarak tasarının kanun tekniği bakımından Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunu değiştiren 2773 sayılı Kanuna bir fıkra eklenmesi suretiyle tanziminin daha uygun olacağı anlaşılmış ve başlık ve maddeler komisyonumuzca bu esasa göre hazırlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilât Kanununa göre ders kitaplarının tetkiki vazife ve mesuliyeti Talim ve Terbiye Heyetine ait bulunduğundan mütehassıs veya mütehassıslardan kurulacak heyetlerin tetkikine arzolanacak kitapların Millî Eğitim Bakanlığı tarafından değil mezkûr Talim ve Terbiye Heyeti tarafından yine mesuliyetleri tahtında havalesinin uygun ve mütehassıslara verilecek ücretlerin umumi hükümler dairesinde tediyesinin muvafık olacağını kabul eden komisyonumuz birinci maddeyi bu şekilde tadil ederek kabul etmiştir.

Komisyonumuz, mütehassıslara verilecek ücretlerin tediyesini temin maksadiyle tasarıya geçici bir madde eklemiş ve 2, 3 ncü kanunun yürürlük maddelerini Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul etmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
E. Adakan	F. Çelikkbaş	E. Kalafat
Kâtip		
Bursa	Afyon K.	Ankara
H. Şaman	A. Veziroğlu	M. Bayramoğlu
Giresun	Gümüşane	İstanbul
M. Şener	K. Yörükoğlu	A. H. Başar
İzmir	Ordu	Sivas
B. Bilgin	R. Aksoy	H. İmre
Trabzon	Trabzon	Urfa
C. R. Eyüboğlu	S. F. Kalaycıoğlu	Dr. F. Ergin

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okut-
turulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması
ve dağıtılması hakkındaki 5429 sayılı Kanuna bir
madde eklenmesine dair kanun tasarısı*

MADDE 1. — Millî Eğitim Bakanlığına bağ-
lı okullarda okutturulacak ders kitaplarının se-
çilmesi, basılması ve dağıtılması hakkındaki
5429 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiş-
tir.

Millî Eğitim Bakanlığı lüzum gördüğü tak-
dirde ders kitaplarını mütehassıslara veya mü-
tehasıslardan kuracağı komisyonlara tetkik et-
tirir. Bu tetkikin esasları ve tetkik ücretlerinin
miktarı Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelik-
te gösterilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Eğitim Ba-
kanı yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>A. Menderes</i>	<i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	<i>R. Nasuhioğlu</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Köymen</i>	<i>H. Özyörük</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. Köprülü</i>	
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. İleri</i>	<i>K. Zeytinoglu</i>
Ekö. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>Muhlis Ete</i>	
Ğ. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>R. S. Burçak</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>S. Kurtbek</i>	<i>N. Örsan</i>
İşletmeler Bakanı	
<i>Hakkı Gedik</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilâtı ve Va-
zifeleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunun 2773
sayılı Kanunla değiştirilen 9 ncu maddesine
bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — Millî Eğitim Bakanlığı Merkez
Teşkilâtı ve Vazifeleri hakkındaki 10 . VI . 1933
tarihli ve 2287 sayılı Kanunun 2773 sayılı Ka-
nunla değiştirilen 9 ncu maddesine aşağıdaki
fıkra eklenmiştir:

D - (c) fıkrası gereğince Talim ve Terbiye
Kurulunca tetkiki lâzımgelen kitaplar, üyelerin
ihtızası dışında bulunduğu veya Kurulca lüzum
görüldüğü takdirde bir mütehasısısa veya müte-
hassıslardan kurulacak heyetlere tetkik ettirile-
bilir. Mütehasıslara verilecek ücretler hakkın-
da 3656 sayılı Kanunun 22 nci maddesi hüküm-
leri uygulanır.

Geçici madde :

Bu kanunun gerektireceği inceleme ücretleri,
1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/1 işaretli
cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmının 451
nci (yayın inceleme derleme giderleri) bölü-
münün 2 nci (inceleme) giderleri maddesinden
ödenir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu
yürütür.